

Tıbbi cihaz sektörünün sorunları bakanlıklar arası koordinasyon ile çözülür

TÜMDEF Danışma Kurulu Başkanı Mehmet Ali Özkan, sektörün sorunlarının Sağlık Uygulama Tebliği, pozitif liste ve çerçeve ihalelerden kaynaklandığını söyledi.



TÜMDEF Danışma Kurulu Başkanı Mehmet Ali Özkan.

Yusuf Kürkcüoğlu

4. Biyomedikal Mühendislik Öğrenci Sempozyumu'nun açılışı 25 Mart'ta Namık Kemal Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Rektörlük Konferans Salonu'nda düzenlenen Sempozyuma; Namık Kemal Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Şefik Kurultay, TÜMDEF Danışma Kurulu Başkanı ve Medikal News yazarı Mehmet Ali Özkan, Namık Kemal Üniversitesi Biyomedikal Mühendisliği Bölüm Başkanı Doc. Dr. Betül Taşdelen, Sempozyum Başkanı Yrd. Doc. Dr. Halil Pınar Zengingönül, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Üstün Aydıngöz, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Radyofarmasi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doc. Dr. Suna Erdoğan, Biyomedikal Teknolojileri Ar-Ge Topluluğu Başkanı Erdi Dede, Siemens Healthcare Klinik Pazarlama Müdürü Ali Levent Kurtoğlu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu'ndan Ömer Faruk Kuru, Tekirdağ Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreteri Uzm. Dr. Mustafa Dönmez, İstanbul Bilgi Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ata Akın ile çok sayıda biyomedikal mühendislik bölümü öğrencileri katıldı.

Pozitif Liste sorunu

Moderatörlüğünü Yrd. Doç. Dr. Hale Pınar Zengingönül'ün yaptığı "Medikal sektör sıkıntıları ve çözüm önerileri" panelinde konuşan Mehmet Ali Özkan, tıbbi cihaz sektöründe yaşanan sorunları anlattı. Özkan, "Sağlık sektörüyle ilgili sorunları birkaç başlıkta anlatmak isterim. Bunlardan bir tanesi Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) yani sağlık finansse eden kurulus. SGK diyor ki, 'parayı ben veriyorum, istediğimi satın alırım, istediğimi satın almam', bir de diyor ki 'ben devletim bütçem bu kadar, bu bütçede kalmalıyım. Bu bütçe ile de çok fazla sağlık hizmeti sunmalıyım.' Böyle olunca tıbbi cihaz sektörünün SGK ile büyük bir problemi var. Problemlerin bir tanesi Pozitif Liste sorunu. Bir ürünün geri ödeme kapsamında olabilmesi için ürünün pozitif listeye girmesi gerek. Pozitif listeye girmek büyük ve maliyetli bir sorun. Bu pozitif listeye girebilmek için her bir ürün için ayrı ayrı dosyalar hazırlanıyor. Yaklaşık bir dosyanın hazırlanma masrafı 25 bin TL. Dosyanızı hazırladıktan sonra karşınıza bir komisyon çıkıyor. Hazırladığınız dosyadaki ürününüzün gerekli veya gereksiz olduğu komisyondakilerin iki dudağı arasında. Sürdürülebilir sosyal

güvenlik sistemi hepimiz için önemli. Ancak, sistemlerin yürüyebilmesi için de denge ve düzen olması gerekli. Devlet 'tıbbi cihaz üretin' diyor. Destekler veriyor. Ancak öbür tarafta siz büyük bir Ar-Ge ve üretim yaparak ürün meydana çıkarmışsınız. Bu ürününüzün SGK'daki komisyondan gecip gecemeyeceği belli değil. Bu durumda siz böyle bir işe yatırım yapmak ister misiniz? Bir yabancı gelip yatırım yapar mı? Biz de diyoruz ki serbest piyasa ekonomisi denen bir şey var. Her şey arz talep dengesi üzerinde gider. İnsanlar malını getirir siz ihalenizi açarsınız, seffaf şartnamenizi açarsınız orada hangi ürünün alınıp alınmayacağı zaten alıcı belirler, kurum ve rekabet belirler."

Sağlık Uygulama Tebliği

Diğer bir sorunun geri ödeme sorunu olduğunu ifade eden Mehmet Ali Özkan şöyle konuştu: "Sağlık Uygulama Tebliği eskiden yılda bir defa çıkardı. Ve o yılın tamamında geçerli olurdu, uygulanırdı. Şimdi ise 2-3 ayda bir sağlık uygulama tebliğlerinde değişiklikler oluyor. 1 Ekim 2014'de SUT yayınlandığında bir arkadaşımın stoklarında 2 milyon 500 bin TL civarında malzeme vardı. 1 Ekim SUT devreye girdi bu arkadaşımın elindeki ürünün fiyatı 600 bin TL'ye düştü. Bu bir şekilde insanları, firmaları iflas ettirmenin bir yoludur. Denilseydi ki; bu uygulama 6 ay sonra veya 1 yıl



Ömer Faruk Kuru.



Mehmet Ali Özkan sektörün sorunlarına dikkat çekti.

sonra devreye girer o zaman bu stoklar eriyecikti. İnsanlar mağdur olmayacaktı. STK'lar olayın üstüne gittiler hastane stokları ile ilgili bir 6 ay öteleme oldu. Ama firmaların stokları ile ilgili bir öteleme olmadı. Geri ödeme sisteminde çok sık değişiklikler oluyor, bu değişiklikler hemen yürürlüğe girdiği için bizler nasıl bir yol alacağımızı bilemiyoruz.”

Çerçeve İhaleler

Diğer önemli bir sorun Kamu Hastane Birlikleri ile ilgili sorunlar olduğunun altını çizen Özkan, “En büyük sıkıntılardan birisi çerçeve ihaleler. 1 yıllık 2 yıllık ihaleler yapıyor. Dolar kuru son günlerde nereden nereye geldi. Böyle bir ortamda nasıl fiyat verilebilir? Biz de istiyoruz fiyat verelim ve 2 yıl geçerli olsun. Ama olmuyor. Firmaları mağdur etmeden yürütülebilir bir sistem üzerinde durmak gerekir. Diğer bir konu fiyata endekslı alımlar. Genellikle hastane alımlarında fiyata endekslı alımlar oluyor. Böyle olunca da kalite sürekli aşağı iniyor. Tek taraflı idari şartnameler de sıkıntı doğuruyor. Öyle şartnameler hazırlanıyor ki tedarikçinin eli kolu bağlanıyor. Tedarikçi olduğunuza pışman oluyorsunuz. Çerçeve ihaleyi kazandınız. Örneğin bir hastane sizi arayıp 10 tane enjektör istiyor. Tutarı 5 TL. Fatırayı götürmek zorundasınız şartnamede öyle yazılmış. İhaleden sonra alınan ürünlerin toplu olarak teslimatı yapılmalı. Üniversite hastanelerindeki geri ödemelerde sıkıntı var. Birçok üniversite hastanesi aslında iflas etmiş, sadece kağıt üzerinde aktifler. Örneğin İstanbul

Tıp Fakültesi, Cerrahpaşa, Hacettepe Tıp Fakültelerinde ödemeler 2 yılı geçiyor. Üniversitelerle çalışan firmaların yüzde 60'ı iflas etti. Devlet bu işe el atmadıkça bu işin çözümü mümkün değil” diye konuştu.

“Başbakanı mektup yazdık”

Özkan sözlerini şöyle sürdürdü: Bir

icat geliştiren üreticinin bugün ülkemizde finans sıkıntısı vardır. Yurt dışındaki firmaların büyük finans kaynakları var. Bizim tek kaynağımız ise bankalar. Bankalar da teminat olmadan kredi vermiyorlar. Yurt dışında fonlar var, projeler finanse ediliyor. Sektörün sıkıntılarını TÜMDEF ve MASSIAD olarak Sayın Başbakanımıza raporumuzu gönderdik. Bakanlıklar arası bir koordinasyonun sağlanmasının gerektiğini, Sayın Sağlık Bakanının bu koordinasyonu sağlayarak bütün dinamikleri bir masada toplamasını istedik. İşin teşhisi ve çözümü bir araya gelmek, tıkanma neredeyse orada bu sorunu çözmek.”

Ürün Takip Sistemi

Ömer Faruk Kuru da konuşmasında şunlara değindi, “Tıbbi cihaz olarak yüzde 85 oranında yurt dışına bağımlı bir sektöüz. Bu açıdan bizim özellikle ülkemizdeki kaynaklarımızı çok etkin kullanmamız gerekiyor. Bunun haricinde kayıt dışı ekonomi ile mücadele etmemiz de gerekiyor. Bu husustaki bakanlık politikamız özellikle; biz neye sahibiz, biz ne yapabilmekteyiz bunların kararlarını vermek ve bu açıdan hem sahayı hem hastanelerimiz boyutunda uygulamaları şekillendirmek istiyoruz. Ürün Takip Sistemi Projesi 2 yıl önce başlatıldı. Gerek ülkemizde üretilsin gerek yurt dışından ithal edilsin tekil bazlı cihazların takibi yapılmakta. Bir 10 yıl sonra ülkemizde kullanılan tıbbi cihazların bize maliyeti nedir, bu cihazlar ne kadar kaliteli, bu cihazlardan ne kadar kaliteli hizmet almaktayız sorularının cevaplarını ala-

cağımız bir sistem oluşturulmakta. Ürün piyasaya girdiği andan itibaren kim üretmiş, kim kime satmış, hangi bayi hangi hastaneye satmış, hangi hastane bunu nerede kullanmış soruları cevap bulacak. Sarf bir malzeme ise; örneğin bir implant hangi hastaya hangi doktor tarafından takılmış? gibi daha sağlıklı veriler elde edilecek bir sistem kurulmakta. Tıbbi cihaz satış tanıtım ve reklam yönetmeliği kapsamında ülkemizdeki tıbbi cihazların daha etkin ve bilgili kişilerce satılması hedeflendi. Satış sonrası hizmetlere ve kalibrasyon hizmetlerine yönelik mevzuatlar da hazırlanmakta. Esas amaç hastanelerimize cihazların daha kaliteli ve sağlıklı ulaşmasını sağlamak. Kamu Hastaneler Kurumu açısından baktığımız zaman da sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği bizim esas amacımız. Bunu sağlamak için çeşitli yazılım temelleri kullanarak bilmediğimiz şeyi yönetemeyiz düsturu altında hastanelerimizde ne tür cihazlarımız var, biz bunları ne şekilde yönetmekteyiz konularında çalışmalar yürütmekteyiz. 4,5 milyar TL'lik bir cihaz parkımız var. Yüzde 85 oranında yurt dışına bağı olduğumuz için bu cihaz parkını en iyi şekilde değerlendirmemiz ve en etkin şekilde kullanmamız gerekmektedir.”

Biyomedikal Mühendisleri

Türkiye'de şu anda 800'e yakın biyomedikal mühendisi olduğunu anlatan Kuru, “150 kadar biyomedikal mühendisi kamuda istihdam edilmiş durumda. Bu sayı ger geçen gün artmakta. Kamuda da istihdam artırlacak. Ülkemizde tıbbi cihaz üretimini geliştirmek üzere off-set çalışmaları yapılmakta. Ülkemizdeki üniversite ve sanayi işbirliğini sağlayacak şekilde büyük firmaların da kendi cihazlarını belli bir parçasını hiç olmazsa kendi ülkemizde üretecek şekilde know-how'un ülkemize gelmesi için çeşitli çalışmalar yürütülmekte. Üretim açısından biyomedikal mezunlarına gerek duyulacak. Bir de özellikle şu an için 17'den fazla üniversitede biyomedikal mühendisliği bölümü açılmış durumda. Buralar için akademisyenler gerekli. Sizlerin bazıları akademisyen olacak, bazıları devlette çalışacak bazıları da üretimde çalışacak” dedi.

